

GR

Mevr. Van dermeersch Anke
Gemeenteraadslid

Alle briefwisseling te richten aan het college van
burgemeester en schepenen, Grote Markt 1, 2000
Antwerpen 1.

uw bericht van
17-11-2025

uw kenmerk
2025_SV_00500

ons kenmerk

datum
26 januari 2026

Geachte collega Van dermeersch,

In verband met uw schriftelijke vraag omtrent kinderarmoede kan ik het volgende meedelen.

Kinderen in (kans) armoede

Wat het aantal kinderen in armoede betreft kunnen we geen informatie geven op basis van de EU2020 of EU2030-indicator aangezien deze bestaat uit drie onderdelen en wij als stad enkel informatie ter beschikking hebben over één daarvan.

Een zeer lage werkintensiteit wordt gedefinieerd als een huishouden waar de volwassenen (exclusief studenten en gepensioneerden) minder dan 20% van de totale potentiële arbeidstijd gewerkt hebben in het voorgaande jaar. De cijfers daaromtrent kan u in onderstaande tabel terugvinden. Er is een constante daling zichtbaar met een kleine opflakking in 2020, die te verklaren is door de COVID-pandemie.

Tabel 1: Aantal kinderen in een huishouden met een lage werkintensiteit

Jaartal	Aantal kinderen
2015	25.236
2016	24.814
2017	23.885
2018	22.472
2019	21.482
2020	23.880

Een andere parameter is de kansarmoede-index berekend door Kind & Gezin. Dat gaat dan wel enkel over heel jonge kinderen tussen 0 en 3 jaar. De cijfers van het Agentschap Opgroeien voor Antwerpen tonen volgend beeld met een duidelijk dalende trend.

Tabel 2: Kansarmoede-index berekend door Agentschap Opgroeien

Jaartal	Kansarmoede-index
2020	29,6%
2021	27,3%
2022	26,7%
2023	25,4%
2024	24,8%

Kinderen opgevolgd door Sociale Diensten

Binnen de sociale centra is er een stijging van het totaal aantal dossiers van gezinnen van 4.785 in 2020 naar 6.208 in 2024. Ook het aantal betrokken minderjarige kinderen steeg hierdoor van 10.372 in 2020 naar 13.589 in 2024. De sterkste stijging is merkbaar tussen 2021 en 2022, dit komt door een combinatie van de op elkaar volgende crisissen: de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, waarbij de Oekraïne-crisis de grootste (structurele) impact heeft op de toename van het aantal klanten met financiële steun en dan vooral op het aantal personen met een equivalent leefloon.

In onderstaande tabellen kan u cijfers vinden rond het aantal kinderen die de afgelopen vijf jaar opgevolgd worden door de Sociale Diensten, uitgesplitst per leeftijd en uitgesplitst per nationaliteit. U vraagt ook naar de cijfers van het aantal kinderen in asielcentra op vluchtelingenopvang die opgevolgd worden door de Sociale Diensten. Daar hebben wij echter geen cijfers over.

Tabel 3: Aantal dossiers met kinderen (inwonende 0 t/m 18 jaar) en financiële steun door de Sociale Diensten

Jaar	Aantal gezinnen	Aantal gezinsleden t/m 18 jaar
2020	4.785	10.372
2021	4.924	10.794
2022	6.008	12.817
2023	6.155	13.254
2024	6.208	13.589

Tabel 4: Aantal dossiers uitgesplitst per leeftijd

Leeftijd	2020	2021	2022	2023	2024
0 t/m 6 jaar	2.783	2.789	3.279	3.324	3.287
7 t/m 12 jaar	2.302	2.441	3.071	3.099	3.155
13 t/m 18 jaar	1.995	2.129	2.620	2.758	2.860
TOTAAL	4.785	4.924	6.008	6.155	6.208

Tabel 5: Aantal dossiers uitgesplitst per nationaliteit

	2020	2021	2022	2023	2024
Belg	42%	44%	39%	39%	41%
Niet-Belg	58%	56%	61%	61%	59%

Kostprijs voor het OCMW

De sociale centra besteedden in 2024 gemiddeld 9.932,3 EUR per gezin met minstens 1 minderjarig kind of in totaal 61.659.967,92 EUR steun voor gezinnen met minstens 1 minderjarig kind. Er is een duidelijk stijgende trend van het gemiddelde bedrag per dossier. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan de overschrijdingen van de spilindex. In de periode van 2020 t.e.m. 2024 werd deze 11 keer overschreden.

De gemiddelde kostprijs per gezin werd evenwel berekend door het totaalbedrag op jaarbasis te delen door het aantal dossiers. Daarbij wordt dus geen rekening gehouden met hoeveel maanden er steun werd gegeven. Dit kan een vertekend beeld geven als er meerdere kortdurende dossiers zijn.

Wat de inkomsten uit hogere overheden betreft: de subsidies van de POD MI voor leefloon en equivalent leefloon bedragen tussen 70% en 100% per dossier, afhankelijk van de hoedanigheid van de klant. Individuele dossiers kunnen nog ingebracht worden in andere subsidiefondsen zoals het Energiefonds, het Fonds bestrijding uithuiszettingen, minimale oplading budgetmeter gas ...

Tabel 6: Overzicht uitkeringen voor gezinnen met minstens 1 minderjarig kind

Jaar	Aantal gezinnen	Totale uitkering (€)	Gemiddeld per gezin (€)
2020	4.785	33.254.531,63	6.949,75
2021	4.924	35.118.857,55	7.132,18
2022	6.008	49.477.880,16	8.235,33
2023	6.155	59.383.071,68	9.647,94
2024	6.208	61.659.967,92	9.932,34

Gebruik sociale rechten

Het belangrijkste sociaal recht op federaal niveau is de verhoogde tegemoetkoming die eveneens verschillende andere verbonden sociale rechten opent. In onderstaande tabel kan u voor Antwerpen terugvinden per leeftijdscategorie hoeveel rechthebbenden er wat dit betreft zijn in onze stad.

Tabel 7: Aantal rechthebbenden op Verhoogde Tegemoetkoming per leeftijdscategorie

Jaar	0-4 jaar	5-9 jaar	10-14 jaar	15-19 jaar	Totaal
2020	12.135	14.264	13.949	11.723	52.071
2021	11.728	13.902	14.217	12.254	52.101
2022	12.266	14.689	15.377	13.390	55.722
2023	12.470	14.823	15.789	13.954	57.036
2024	11.734	15.168	16.106	15.169	58.177

Daarnaast voorziet de stad nog twee specifieke toelages voor OCMW-gebruikers: De toelage gezinsarmoede (€300 per jaar) en de vrijetijdstoelage (€200 per jaar)

Tabel 8: Aantal gebruikers toelage Gezinsarmoede en Vrijetijdstoelage

Toelage	2020	2021	2022	2023	2024
Gezinsarmoede	3.927	4.080	4.307	4.747	5.305
Vrije Tijd	1.149	644	832	949	1.441

Initiatieven van de stad

Algemeen

Armoedebestrijding is een heel breed begrip dat vaak ook bevoegdheidsoverschrijdend ingevuld wordt. Om ons niet te verliezen in ellenlange lijsten van projecten en maatregelen focus ik mij op mijn bevoegdheid Sociale Zaken en dan vooral de werkingen die het meest in contact komen met minderjarigen. Onderstaande is dus zeker geen limitatieve lijst van werkingen waar er contact is met kwetsbare minderjarigen.

Structurele werkingen

- **Sociale Centra:** maatschappelijk werkers van de verschillende sociale centra hebben bijzondere aandacht voor dossiers met minderjarige kinderen en jongeren.
- **De Huizen van het Kind** zijn de partner bij uitstek voor een geïntegreerd aanbod voor ouders en kinderen van 0 tot 24 jaar. Binnen deze werking is er aandacht voor verschillende thema's zoals gezondheidszorg, vrijetijdsaanbod, opvoedingsondersteuning, ... Volgend aanbod ondersteunt veelal de kwetsbare gezinnen:
 - Samenwerking met Kind en Gezin: consultatiebureaus en inzet van gezinsondersteuners.
 - Het onthaal HvHK, waar gezinnen terecht kunnen met gezins-gerelateerde vragen.
 - De werking van het Inloopteam (spel en ontmoeting, groepswerk, ...).
 - Spreekuren van de uitbetalingsinstanties i.h.k.v. het Groeipakket.
 - Materiële ondersteuning via de Babytheek, Ruilboetiek, Pamperbank en geefkasten.

- Samenwerking met vrijetijdsbemiddelaars.
- Samenwerking rond kleuterparticipatie: zoals het organiseren van permanenties Meld-je-aan en projecten 'Voor het eerst naar school'.
- De **dienst Extra** detecteert verborgen armoede bij kwetsbare doelgroepen die de weg naar hulp en dienstverlening nog niet hebben gevonden. Het vertrekpunt voor kwetsbare gezinnen is bijvoorbeeld onbetaalde schoolfacturen.
- **Binnenste Buiten** heeft een team maatschappelijk werkers dat individueel en in groep werkt rond zelfzorg en zet in het bijzonder in op gezinsarmoede.
- Voor gezinnen die dak- en thuisloos zijn, wordt ingezet op:
 - Gezinsopvang: noodopvang voor dak- en thuisloze gezinnen
 - Nood- en doorstartwoningen voor dak- en thuisloze gezinnen

Tijdelijke werkingen:

- Prenatale casemanager **kwetsbare zwangeren** (projectmiddelen Agentschap Opgroeien HvhK)
- Er is vroegdetectie van dak- en thuisloosheid bij kinderen op school via het **project Upstream** (projectmiddelen Agentschap Opgroeien 1G1P)

Projecten

- **1 Gezin 1 Plan:** het netwerk 1Gezin1Plan ondersteunt gezinnen bij vragen rond opvoeding, gezondheid, wonen, administratie, financiën ... (met middelen via het Agentschap Opgroeien 1G1P). De coördinatie gebeurt door de stad Antwerpen.

Samenwerkingen

Wat de samenwerkingen met andere spelers betreft kan ik het volgende meedelen:

Scholen

- **Welzijnsankers** vanuit de dienst Extra versterken scholen in het detecteren en begeleiden van kwetsbare gezinnen

Lokale zorg- en welzijnspartners:

- Vanuit sociaal beleid wordt er samengewerkt met tal van lokale zorg- en welzijnsactoren. Hieronder een aantal voorbeelden van samenwerkingen die specifiek gericht zijn op kinderen of gezinnen met minderjarige kinderen in armoede:
 - Alle samenwerkingen binnen de **Huizen van het Kind** met o.a. CAW Antwerpen, Rebelle en Wiegwijs voor onthaal en inloopwerking, De Kleine Vos, Koraal en Gezinsbond voor spel en ontmoeting, ...

- **KOALA** (Kind- en Ouder Activiteiten voor Lokale Armoedebestrijding) zijn buurtgerichte ontmoetingsplekken voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen met kinderen, vanaf de zwangerschap tot het derde levensjaar., Het biedt gratis spelen en leeractiviteiten , helpt ouders verbinden, en verlaagt drempels voor kinderopvang (met middelen van het Agentschap Opgroeien).
- **ZAS**: gratis eerste leeftijdsmelk voor baby's van kansarme moeders (middelen POD MI).
- **KANZO**, het voormalige ArmenTeKort, zet in op versterking kansen bij kinderen en jongeren in generatiearmoede.

Specifieke doelgroepen

U stelt ook specifiek enkele vragen rond de hulp aan specifieke doelgroepen. Wat betreft kinderen in asielopvang voorzien wij vanuit de stad geen specifieke werkingen.

Kinderen met een migratieachtergrond kunnen beroep doen op **Solentra** die eerstelijnspsychologische ondersteuning aanbiedt aan jongeren vanaf 12 jaar met een migratieachtergrond die een traumatische ervaring hebben meegemaakt. Solentra geeft ook groepssessies op vraag van OKAN-scholen.

Gezinnen met een meervoudige problematiek kunnen allemaal terecht in de hierboven vermelde werkingen (Sociale Centra, huizen van het Kind, dienst Extra, ...). Zij hebben allemaal de expertise in huis om met complexe dossiers om te gaan.

Toegang tot vrije tijd, schoolmateriaal, voeding, gezondheidszorg of digitale ondersteuning
Vanuit het sociaal beleid wordt er ingezet op volgende ondersteuning:

Onderwijs

- Via de toelage gezinsarmoede is er een tussenkomst mogelijk in de schoolfacturen van kwetsbare gezinnen.

Voeding/materiële hulp

- Voedselhulporganisaties kopen, aanvullend op het basisaanbod, extra groenten en fruit, maar ook non-food (pampers, hygiëne artikelen) en schoolmateriaal aan.
- In een buurtrestaurant kunnen mensen in armoede een lekkere warme maaltijd tegen een betaalbare prijs. Kinderen tem 18 jaar eten aan verlaagd tarief.
- Binnenste Buiten heeft, naast een team maatschappelijk werkers ook een sociale winkel met en naaiatelier. Mensen in een kwetsbare situatie kunnen er betaalbare kledij, accessoires, schooluniformen en verzorgingsproducten in de winkel kopen. Ze kunnen kledij ook gratis laten herstellen. Binnenste Buiten heeft ook regelmatig schoolmateriaal en andere vrijetijds materiaal in haar aanbod.

Gezondheid

- Psychologische hulp (psychotherapie, psycho-diagnostiek,...) kan worden terugbetaald voor alle gezinsleden na een sociaal onderzoek.
- Andere ondersteuning m.b.t. geestelijke gezondheid.
- Een medewerker van het Psychiatrisch Verpleegkundig Team van Sociale Dienstverlening richt zich op de doelgroep adolescenten en jongvolwassenen met sociaal-emotionele problemen. Men ondersteunt de aanmeldende stadsdienst (sociale centra, jeugdinterventie, jongerenwerking, pension van Schoonhoven, dienst Extra,...) in het begeleiden van deze doelgroep.
- Samenwerking met eerstelijnspsychologische conventie

De Huizen van het Kind voorzien daarnaast hulp op verschillende domeinen

- Aanbod diëtiste: workshops rond verschillende thema's voeding (gezondheid)
- Nieuw project i.s.m. IKEA rond schoolmateriaal e.d.
- Samenwerking met de digipunten (digitale ondersteuning)

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groeten

Nathalie van Baren

Schepen voor sociale zaken en seniorenzorg

Stad Antwerpen | Grote Markt 1 | 2000 Antwerpen